

ŽELEZARNA JESENICE informatör

Jesenice, 14. januarja 1992

Štev. 2/II

Odvoz PCB kondenzatorjev iz Železarne

PCB (poliklorirani bifenil) je umetna organska spojina iz skupine kloriranih cikličnih ogljikovodikov in nikoli ni obstajala v naravi. Je skoraj prozorna oz. brezbarvna tekočina z zelo značilnim in neugodnim vonjem, ki draži sluznico nosu, grla in oči. Že od leta 1930 PCB uporabljajo kot impregnator v močnostnih kondenzatorjih, dve leti kasneje pa so ga začeli uporabljati tudi v transformatorjih.

Pri stiku z odprtim ognjem ali v električnem oblaku ne gori ampak razpada. Nastali plini so v glavnem sestavljeni iz jika, klorovodikov in še nekaterih zelo strupenih plinov.

Razvoj ekološke zavesti je postopoma tudi zelo uspele tehnološke rešitve postavil pod vprašaj. Civilizacijski razvoj je tako povzročil, da so z zakoni predpisali, omejili ali prepovedali proizvodnjo in uporabo PCB. Ugotovljeno je, da je zelo nevaren in da hudo obremenjuje človekovo okolje ter ogroža njegovo zdravje. Spomnimo se le na strup DDT, ki spada v širšo družino PCB, in ki smo ga raztrosili po tleh in podtalnici širom po svetu.

Ker ima PCB v nasprotju z DDT v naravi večno življenjsko dobo, je vznemirjenje ekologov več

kot razumljivo. Ta nevarni strup je zaradi svoje bioakumulativnosti prodril v vse konce sveta. Najdemo ga v mastnem tkivu belih polarnih medvedov in celo v morskih organizmih v globini 4000 metrov. Pri nas je kemični inštitut že leta 1973 odkril PCB v ribah Save in Drave ter v morskih organizmih v koperskem zalivu.

V svetu je bilo že precej ekoloških nesreč s PCB (Japonska leta 1968, vietnamska vojna, ZDA, Savesso v Italiji, Bophal v Indiji). Posledice so bile najbolj tragične za vietnamsko prebivalstvo, kjer so se rojevali otroci s hudimi telesnimi hibami ali pa so imeli posledice kot so rakasta obolenja, poškodbe in boleznijeter, sterilnost itd.

Po definiciji svetovne zdravstvene organizacije in ameriške organizacije za varstvo okolja so PCB ekstremno nevarni, toksično rakotvorni in izjemno trajni organski kemični izdelki in odpadki.

Akumulacija PCB v maščobnem tkivu človeka povzroča pojav klorovih aken, prebavne motnje, poslabšanje vida, poškodbe sluznice nosu, grla in oči ter spremembo pigmenta na koži.

Na podlagi akcije zbiranja podatkov republiške sanitarne inšpekcije konec leta 1990 je ocenjeno, da je slovenski prostor obremenjen z vsaj 1000 tonami PCB odpadkov ali pol kilograma na prebivalca Slovenije. V primeru PCB je bilo znova dokazano, da

razvoj nosi s seboj tudi veliko tveganje pri odkrivanju novih snovi, ki so v prvem trenutku zelo pozitivne, kasneje pa se pokažejo kot izjemno problematične. Lep primer za to je danes prepovedani DDT, za katerega je bila v preteklosti dodeljena celo Nobelova nagrada.

Republiška sanitarna inšpekcija je nadaljevala z zbiranjem podatkov o lokacijah in količinah PCB kondenzatorjev in transformatorjev. Problem so začeli reševati, ko sta konec leta 1990 inženiring podjetja C&G Ljubljana in Merkur Kranj ponudila celoten projekt prevzema in izvoza PCB odpadkov na uničenje s sežigom.

Projekt je uspešno stekel in že prvih pet mesecev je bilo več kot 43 ton PCB transformatorjev in kondenzatorjev sežganih v Franciji. Njihova vlada je za leto 1991 odobrila uvoz 175 ton teh odpadkov iz Jugoslavije.

V proces odstranjevanja nevarnih snovi se je vključila tudi Energetika, ki je med svojimi napravami imela tudi PCB kondenzatorje. V sodelovanju z oddelkom za varstvo okolja so z Merkurjem Kranj sklenili pogodbo o odvozu teh kondenzatorjev in 2. decembra lani iz Železarne odpeljali celotno količino 2296 kg teh odpadkov na sežig v Francijo.

Za to je bilo potrebno tudi nekaj denarja, vendar smo veliko prispevali k bolj zdravemu in čistemu okolju.

Priglasili smo registracijo novih družb

Na temeljnem sodišču v Kranju smo priglasili ustanovitev šestih družb z omejeno odgovornostjo v družbeni lastnini. Nova imena in nekatere osnovne dejavnosti družb so:

1. Železarna Jesenice, ACRONI METALURGIJA, d. o. o. Jesenice.

Osnovna dejavnost te družbe je proizvodnja jekla in kovinskega reprodukcijskega materiala, dodatnih materialov za varjenje in predelava nekovinskih rudnin.

Opravlja tudi storitve prevajanja, luženja, brušenja, žarjenja in ostale storitve.

2. Železarna Jesenice, FI PROM - Podjetje za proizvodnjo in predelavo jekla, žice, dodatnih materialov in žebeljev, d. o. o.

Značilna dejavnost te družbe je opravljanje storitev vlečenja, brušenja in žarjenja žice ter razvijanje varilnih tehnik.

3. Železarna Jesenice, SEIKO - Podjetje za strojegradnjo, elektroniko, izboljšave, konstrukcije in obrt, d. o. o.

Družba bo izdelovala in popravljala elektro opremo, stroje in konstrukcije, transportna sredstva itd. ter opravljala različne, tudi obrtne storitve.

4. Železarna Jesenice, ENERGETIKA, d. o. o.

Osnovna dejavnost je proizvodnja in distribucija energentov in tehničnih plinov ter rezervnih delov za energetske naprave.

Med drugim opravljajo tudi remonte, meritve in atestiranje ter inženiring s področja energetike.

5. Železarna Jesenice, TRANSPORT, d. o. o.

Osnovna dejavnost je transportni inženiring ter izvajanje železniškega in cestnega prometa v Železarni ter domačih in mednarodnih prevozov v cestnem prometu.

Opravljajo tudi vzdrževanje tirov in cest na območju Železarne in transportnih sredstev.

6. Železarna Jesenice, HRAST - Podjetje za prehrano, prenočevanje, trgovino in turizem, d. o. o.

Poleg gostinskih in trgovinskih storitev je njihova dejavnost tudi turistično posredovanje preko turističnih uradov in agencij ter organiziranje zabavnih prireditev.

Vse družbe bodo registrirane tudi za opravljanje poslov v zunanjem trgovinskem prometu. Delno bodo tudi same skrbale za nabavo potrebnih surovin in za prodajo svojih izdelkov in storitev.

Prosta prodaja v delihnici na Jesenicah

Od četrka, 16. januarja 1992, bo organizirana nova lokacija za prosto prodajo, in sicer v delihnici bivše Jeklarne 1 na Jesenicah.

S tem se prosta prodaja hrane v ostalih delihnicah ukine.

Izdelke v prosti prodaji je možno kupiti za neuporabljene bone za malico oziroma topli obrok, za bone, ki jih dobimo pri izplačilu plače, in za gotovino (to so tudi čeki).

Hrano bo možno kupiti vsak delovni dan v tednu od 10. do 16. ure.

Kupili boste lahko različne prehranske izdelke kot so:

- trajne in poltrajne salame, paštete, mesni narezek in ribje konzerve,

- mleko, kruh in mlečni izdelki (več vrst sirov, skuta in sirni namazi),

- testenine in ostala osnovna živila (sladkor, moka, olje, margarina),

- sadni sokovi in sirupi ter več vrst marmelad,

- čokolada, bonboni in različne vrste sladkega in slanega peciva ter instant napitki.

Glavni dobavitelj je podjetje Živila Kranj, ki garanta ugodne cene, podjetje HRAST d. o. o. (bivša družba Gostinstvo) pa vas vabi, da ob nakupu poveste tudi svoje želje in pripombe, ki jih bodo z veseljem upoštevali.

Odšel je prvi vagon z odpadki

V petek je z Jesenic odšlo prvih 160 sodov z odpadki na sežig na Finsko. Vseh 478 sodov naj bi odpeljali do sredine marca.

Avstrijsko podjetje Rumpold GmbH, ki bo opravilo vse delo za prevoz na Finsko, bo namreč vzelo vzorec za analizo iz vsakega soda, v katerih so odpadki sicer že nekaj časa varno spravljani.

Stroški vzorčenja, analiz, prevoza in sežiga bodo Slovenijo stali skoraj 18 milijonov šilingov. Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora je že plačalo tretjino potrebne vsote.

Interne informacije Informator izdaja Železarna Jesenice.

Ureja jih Lili Jana Kos.

Tel. štev. uredništva je 22-71.

Tel. štev. uredništva je tudi odprti telefon za vaše vprašanja.